

Amsterdamse Vereniging tot Bevordering van de Bijenteelt (AVBB)

Voorzitter: M.J. Hoogendoorn
Penningmeester: R.R. Saal
Secretariaat: K. van Ankeren
Bestuur: E. Pellinkhof
Bestuur: O. Eerland

Redactie: Ries Hoogendoorn
Ookmeerweg
174/8
1068AV
Amsterdam
020-6103401
rieshoog@hetnet.nl
Onze Website: **www.bijenpark.nl**

Redactieleden: Eline Pellinkhof

Bij-Zaken verschijnt 4 keer per jaar

Versijnings datums: 1/3,1/6, 1/9, 1/12

Kopij moet uiterlijk 1 week voor verschijnings datum bij de redactie zijn

Stichting Bijenpark Amsterdam (SBA)

Secretariaat: mw. E. Hagen
Socratesstraat 61
1064ZH Amsterdamse

Voor de huur van een siertuin en aan of verkoop van huisjes kunt u

zich schriftelijk wenden tot het secretariaat van de SBA.

Voor de huur van een tuin of imkertuin is het lidmaatschap van de

AVBB vereist.

Help mijn raat heeft een buik!

Soms heb je wel van die raten die gewoon niet willen. De kunstraat zit er toch goed in, wat doe ik fout of wat doen de bijen fout (zie foto)

Heel eenvoudig

Het zit em in de bevestiging van het kunstraatvel, bijen bouwen de raat uit een omgevings

met

temperatuur van 35°. De raat wordt zacht en er hangen nog eens honderden bijen aan en staat het vel dan ook nog op de onderlat bij het uitbouwen dan krijg je een buik in je raat.

Of de draden staan niet strak genoeg als je voor het insmelten van de raat je draad nog een keer opspannen dan is het zeker strak genoeg want draad laat zich makkelijk nog 30% naspannen en wat ook helpt zorg er voor dat het vel kunstraat 2mm van de onderlat blijft niet meer want dan kunnen de bijen er onderdoor en dan bouwen ze de raat niet vol in het raam en het is een goede verstopplaats voor moerdoppen

De Soos

We sukkelen nu al jaren met de soos op zondagochtend, waar één of twee man zit en dat zijn dan nog steeds dezelfde. Wat ik voorstel is om alleen in de wintermaanden **oktober, november, december, januari (Nieuwjaars receptie) februari, en dan als laatste maart** een soos te houden; als er andere suggesties zijn dan wil ik het graag horen. Voor de komende maanden heb ik een paar films, kijk voor het overzicht op de **agenda**.
Ries

Advertentie

Overbodige F1 Buckfast moeren (dochters van standbevruchte raszuivere moeren) te verkrijgen vóór 5 september bij Rob Saal 020-4196163, 06-13625870, rsaal@wxs.nl.

Wilde bijen in de tuin

Solitaire bijen

Naast de honingbij komen er in Nederland ongeveer 350 wilde bijensoorten voor. Deze bijen leven in tegenstelling tot honingbijen en hommels solitair en worden daarom ook wel solitaire bijen genoemd. Een groot deel van de bestuiving van (wilde) planten komt voor rekening van deze solitaire bijen. Veel wilde bijen zitten echter in de knel. Het aantal neemt door de afname van nestgelegenheid en voedsel (dracht-planten) af. Vooral de intensieve landbouw en andere schaalver-grotingen in het landschap spelen daarbij een belangrijke rol.

Variatie

Tussen de soorten wilde bijen bestaat een grote variabiliteit. Zo zijn er soorten die in de grond of in een steilwand nestelen (foto 5 en 6), soorten die gebruik maken van holle stengels (foto 1) en soorten die nestelen in holtes in hout of steen. Daarnaast zijn er bijen die zich hebben gespecialiseerd op één waardplant, zoals bijv. de Knautiabij, en de Resedamaskerbij. Zij vliegen respectievelijk alleen op Beemdkroon en (Witte/Wilde) reseda. Er zijn ook bijen die helemaal geen werk verzetten. Ze smokkelen hun ei stiekem bij een ander naar binnen. De larve daaruit ontwikkelt zich ten koste van de larve van de bij, die het nest maakte. Dergelijke profiteurs worden koekoeksbijen genoemd.

Wat kunt u doen

Menselijke activiteiten vormen de grootste bedreiging voor wilde bijen. Maar we kunnen wat terug doen! Door bijvoorbeeld drachtplanten in onze tuin aan te planten. Door dode (holle) stengels van planten te laten staan. En vooral door nestgelegenheden te creëren. Dit laatste kan bijv. door het aanbrengen van holle stengels van bamboe, riet of braam (foto 1). Ook blokken hout met gaten erin zijn een perfecte nestplaats voor bijen. Als u veel ruimte in uw tuin heeft kunt u ook een bijen/insectenmuur aanleggen (foto 2) waarin allerlei materialen zijn verwerkt. Naast bijen zullen ook andere insecten als kevers, spinnen, sluipwespen (foto 8) en solitaire wespen dankbaar gebruik maken van deze nest- en schuilgelegenheid. Solitaire wespen en spinnen zijn ook nuttig als biologische bestrijder van ongedierte in uw tuin (wegvangen van schadelijke insecten als rupsen en luizen).

Ga eens kijken bij de slingerloods, daar hangt een goed voorbeeld van een nestplaats voor solitaire bijen van diverse materialen.

Bij het museum hangt een nestkastje waar in gekenen kan worden.

Meer informatie

Voor meer informatie over wilde bijen kunt u terecht op de volgende websites:

www.wildebijen.nl

www.nev.nl/hymenoptera

Bijenparken. De geschiedenis in het kort

Oorspronkelijk is het Bijenpark aangelegd in opdracht van *de Amsterdamse Chinine Fabriek*. Deze fabriek was eigendom van dr. Sieger en gebruikte bijengif voor de destijds gangbare reumatherapie. Op 25 september 1913 werd *de Bijenvrienden Sociëteit Amsterdam* opgericht. Ook werd toen voor het houden van die bijen een terrein aangekocht dicht bij de Boerenwetering. Op 10 juli 1920 verandert deze sociëteit in *Amsterdamse Vereniging tot Bevordering van de Bijenteelt*. Er wordt aansluiting gevonden bij de Landelijke Vereniging in Wageningen.

Er volgen verschillende verhuizingen van de terreinen waar de bijen gehouden worden. Tussen 1922 en 1923 wordt een locatie gevonden bij de Zuidelijke Wandelweg, waar tuinders verplicht zijn bijen te houden. Daar wordt ook een clubgebouw geopend. Tussen 1932 en 1933 moet het park daar echter weer weg vanwege stadsuitbreiding. Er komt een nieuwe plek bij begraafplaats Zorgvliet en achter kwekerij Rozenoord, maar daar moeten de imkers weg omdat de bijen de seringen zouden bederven. Een Bijenpark zonder bijen was het tijdelijke gevolg.

In 1936 koopt dr. Sieger een lap grond op de *Sloterweg* waar de Amsterdamse Chinine Fabriek een proeftuin inricht direct naast het Bijenpark. Op 1 januari 1949 wordt dit park vergroot en overgedragen aan de AVBB. Het nieuwe gedeelte wordt door landschapsarchitect Jan Bosma ingericht naar Engelse Landschapstijl.

Tuinieren op het 'oude' park aan de Sloterweg (in de jaren 30?)

In 1953 raakt de Landelijke Vereniging in Wageningen in financiële nood en de leden van de AVBB vrezen een faillissement. Om de boel veilig te stellen wordt op 9 juli 1953 de *Stichting Bijenpark Amsterdam* opgericht.

Op het Bijenpark hoeft niet meer uitsluitend geïmkerd te worden, maar van de tuiniers wordt wel verwacht dat ze lid worden van de AVBB en ook oog hebben voor de bijen.

Vanwege de aanleg van de A4 wordt tussen 1963 en 1965 een deel van het park onteigend. Een deel blijft verder bestaan als *Oude Park*. Met de vergoeding voor de onteigening wordt het *Nieuwe Park* in de Eendrachtpolder ingericht. De aanleg wordt weer verzorgd door Jan Bosma en er komt een museum in plaats van een clubhuis.

*Osdorper
Binnenpolder;
de
'achterkant'
van het
nieuwe
Bijenpark
gezien
vanaf de Nico*

Broekhuysenweg op 02-08-1967.

Sinds 1965 krijgen beide parken eindelijk een vaste plek met de rust die de vogels, tuiniers en imkers zo nodig hebben. Inmiddels zijn de verschillende tuinen volwassen geworden en leven bijen, vogels en mensen zich 's zomers naar hartenlust uit.

April 2007,
Trudy Franc NP8

De Osdorper Binnenpolder en de Westrandweg

Geachte Lezers,

Op 2 september 2007 is de minidocumentaire "De Osdorperbinnenpolder en de Westrandweg" te zien bij NEFESH op Salto.

Wilt u dit in uw agenda noteren en via www.nefesh.nl het tijdstip van

uitzenden nagaan? NEFECH heeft een uur uitzendtijd, over Joodse thema's, maar is ook geïnteresseerd in andere zaken die met cultuur of historie te maken hebben. Ik ben heel blij dat NEFESH het mogelijk maakt om dit lang verlangde thema van mij te gaan draaien .

De mini-docu is ongeveer 17 minuten geworden. Nemo, Werkgroep de Brettenzone Natuurlijk, Milieu Centrum Amsterdam en Milieudefensie zijn goed vertegenwoordigd en ook de SP komt even aan het woord. De bijdrage van Teun Van Dijk (vogelaar) maakt de docu helemaal compleet en brengt er een extra laag in aan. De foto's van de vogels die in het gebied leven en wel degelijk onder de bedreigde soorten vallen, geleverd door Jan van Blanken, zijn ook helemaal geweldig. Dank jullie wel, we hebben er samen iets moois van gemaakt.

DE OSDORPER BINNENPOLDER! EN DE WESTRANDWEG
regie/interviews/editting!; Tamara Bosma
camera/geluid/editting; Jose Recio

Snuffelbij speurt landmijn op

Honden hebben afgedaan als speurder naar landmijnen. Ratten hebben het overgenomen en snuffelbijen zijn in de maak.

YVONNE HOFST AMSTERDAM

Het speuren naar achtergebleven landmijnen in voormalige oorlogsgebieden is een hachelijk karwei, waarvoor meestal explosievenhonden worden ingezet. Deze viervoeters gaan doorgaans niet lang mee: het gebeurt nogal eens dat de blaf waarmee ze hun baasje laten weten dat ze een mijn hebben gevonden, tevens hun laatste is. Om dit probleem te omzeilen worden in enkele landen, waaronder Colombia en Mozambique, speciaal getrainde ratten gebruikt om mijnen op te sporen. De knaagdieren zijn zo licht dat ze over een mijn kunnen lopen zonder met een ijselijke piep de lucht in te vliegen. Maar het kan nog gekker. Op de universiteit van Zagreb, de hoofdstad van Kroatië, worden sinds kort bijen getraind als mijnenveger. Bijen zijn nog lichter dan ratten en waarschijnlijk net zo efficiënt, denken de wetenschappers die het experiment hebben opgezet. De snuffelbijen worden getraind met kopjes met voedsel op stukjes grond die besprenkeld zijn met de geur van TNT, een veelgebruikt explosief. De bijen leren de TNT-lucht te associëren met eten en zullen daarom in een mijnenveld op de grond gaan zitten op de plek waar zich een landmijn bevindt. Op het Kroatische platteland liggen nog ongeveer 250 duizend mijnen begraven. Die heeft het land overgehouden aan de Balkanoorlog in de jaren negentig.

Antisociale hagen

Worden onze hagen niet te hoog; inkijk in de tuin is natuurlijk niet prettig, maar zijn we dan niet trots op wat we gecreëerd hebben? In Engeland was er een wet voor nodig.

In Engeland heeft de regering hoge coniferenhagen - waarmee vooral de snelgroeïende leilandiiconifeer (voluit x Cupressocyparis leylandii) bedoeld wordt - vogelvrij verklaard. Wie zo'n haag weigert te knippen, maakt zich schuldig aan ernstig antisociaal gedrag en riskeert zware boetes die kunnen oplopen tot £1000. Bovendien mogen lokale besturen de hagen van onwillige eigenaars op eigen houtje snoeien. Daarmee hoopt de regering Blair een einde te maken aan de hedgewar, de hagenoorlog, die al enkele jaren in Engeland woedt.

In sommige streken van het tuingekke Engeland begon die hagenoorlog stilaan te lijken op een scenario van *Midsomer Murders*. Niet alleen werden de rechtbanken overstelpt met klachten van boze burens, ook politiediensten werden steeds meer geconfronteerd met uit de hand lopende burenruzies over hagen. In sommige gevallen leidde dit zelfs tot ernstige incidenten. Triest hoogtepunt was een incident eind 2003 in Lincolnshire waar een bejaarde man zijn haag-minnende buur doodschoot en nadien in zijn cel zelfmoord pleegde. Tal van gefrustreerde eigenaars die last hebben van de hoge hagen van hun burens - de monster-hedge victims zoals ze zichzelf noemen - hebben zich in de loop der jaren lokaal en nationaal georganiseerd om de strijd aan te binden tegen de overlast. Volgens de voornaamste lobbygroep Hedgeline zouden er in Engeland en Wales 20 tot 50.000 'probleemhagen' zijn en zouden ruim 100.000 mensen op een of andere manier betrokken zijn in de hagenoorlog. Wat een commentaarschrijver de opmerking ontlokte dat de coniferen als groteske groene reuzen dreigen te realiseren wat de Duitsers niet is gelukt: de bezetting van Engeland.

Uiteindelijk besloot de regering Blair om van de hoge hagen een regeringszaak te maken. De omstreden High Hedges Bill werd als amendement opgenomen in een nieuwe Antisociaal Behaviour Bill die in 2005 van kracht werd.

**Hoveniersbedrijf
TUINDORP bv.**

Nieuwemeerdijk 13
1171NA Badhoevedorp

Website:

www.hoveniersbedrijftuindorp.nl

AL MEER DAN 35 JAAR
ERVARING IN
AANLEG, ONDERHOUD EN RENOVATIE

Speciaal voor de bijenparken levering
van
grond, compost, zand e.d. zonder
kegels

Vereniging van
hoveniers en
groenvoorziening
en

In de vorige Bij-Zaken had ik het over groeneweide die bont dienen te zijn hier nog een rede om daar naar te streven (red onze biefstuk)

ANTHONOMYCES REUKAUFII

Hans Vereecken

WILDE PLANTEN

Anthomyces reukaufii is een gisttype, dat vooral gevonden wordt op weidebloemen zoals klavers, paardebloemen en vele andere. De gist leeft en vermenigvuldigt zich met de nectar van de bloemen. Deze gist wordt door hommels, bijen en wilde bijen van bloem naar bloem getransporteerd en speelt een belangrijke rol in de pens van alle herkauwers, waaronder koeien, geiten en schapen. Met behulp van deze gist kunnen de dieren celluloserijk voedsel, zoals grassen, veel beter verteren. De gist leeft in de pens en helpt bij de omzetting van cellulose tot eiwitten, noodzakelijk voor de weefselopbouw. De omzetting van ruwvoer tot nuttig product stijgt met ongeveer 20 procent. Bovendien onderdrukt de gist de groei van andere schadelijke bacteriën en schimmels, wat eveneens tot het welzijn van het dier bijdraagt. Op planten die niet door bijen of hommels bevoegen worden, ontbreekt deze gist. Hierdoor spelen hommels en bijen een niet te verwaarlozen rol in het leven van de herkauwers. De rol van de bijen en hommels bij de bestuiving van planten en als verspreider van deze bloemengist bewijst eens te meer hoe nuttig deze wezens wel zijn. Wanneer men dieren op een bloemenrijker de weide zet, ziet men dat in korte tijd alle bloemen aangevreten zijn. Ook de dieren weten wat goed voor ze is. Hun instinkt leidt ze automatisch naar de beste en gezondste planten. Hoe bloemenrijker een weide is, des te gezonder de koeien zijn. Dat de kaas uit de Zwitserse Alpenweiden naam en faam heeft, heeft dus een wetenschappelijke achtergrond. De spijsvertering van de Alpenkoeien wordt geholpen door de gist anthomyces reukaufii, die in de pens op een symbiotische wijze leeft, beide wezens profiteren ervan. De kwaliteit van een weide hangt dus o.a. af van de hoeveelheid bloemen én van de hoeveelheid bijen en hommels die voor de verspreiding van deze gist kunnen zorgen. Voor de landbouwer geldt dus: pas maaien na de bloei van de bloemen. Goed voor koe en ... bij.

De gist speelt ook een belangrijke rol in het leven van bijen en hommels:

- de gist komt in de pollenvoorraden en in de middeldarm voor. Ze wordt echter niet in de honing en in het voedersap aangetroffen.
- bijenvolken, in welke de gist aangetroffen wordt, zijn gezonder (langere levensduur, meer broed). Waarschijnlijk helpt de gist bij de vertering van de pollen.
- de gist zuurt de darminhoud aan, waardoor deze minder snel (alcoholisch) gist. De volken hebben hierdoor minder last van roer en van de meiziekte.
- de gist onderdrukt de parasiet Nosema Apis.

De gist heeft dus belang voor herkauwers, bijen en hommels, en aldus voor de mens. Leve de bloemenweide.

Bron : 'Hummeln' door Eberhard von Hagen (ISBN 3-935980-28-0).

De gist Leeft in de nectar van o. a. klavers.

Maandblad van de Vlaamse Imkerbond 2004 / 7-8

Agenda (onder voorbehoud)	
Imkersoos	Tuinzondagen

Elke 1^e zondag van de maand om 10.30 uur inloop met koffie. Aanvang: 11.00 uur. Plaats: Museum NP • 2 september soos/ Bij-Zaken • 7 oktober soos Film- Hebstarbeit in einer korb-inkerei (Lunnerbergerheide) • 4 november soos Film- Untergang der bienen? • 2 december soos/ Bij-Zaken Geschiedenis van Broeder-Adams Buckfast bijen # • Januari 2008 Nieuwjaarssoos • 3 februari 2008 soos Film- Boddha's Bees The giant hornet queen	Meestal elke <u>laatste</u> zondag van de maand om 16.00 uur. Plaats: Museum NP • 30 september Jos Ketelaar – paddenstoelen